

บทวิจัย

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความปลอดภัยและสะดวกสบายในการอยู่อาศัย

ของผู้สูงอายุที่อยู่ในชุมชน

อุสาสันต์ กอธวัช* พิมพพรรณ ศิลปสุวรรณ** ดุสิต สุจิรารัตน์***

นพนันท์ นานคงแนบ****

บทคัดย่อ

บ้านที่อยู่อาศัยถือเป็นปัจจัยทางด้านความต้องการพื้นฐานของการดำรงชีวิตของมนุษย์แต่ยังไม่ได้รับการประเมินและสำรวจว่ามีความปลอดภัยและสะดวกสบายหรือไม่ การวิจัยครั้งนี้ศึกษาแบบภาคตัดขวางมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความปลอดภัยและสะดวกสบายในการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในชุมชน โดยนำทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการพื้นฐานของมาสโลว์มาประยุกต์ใช้ร่วมกับแนวคิดของ Petersson มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่บ้านในเขตบางพลัด จังหวัดกรุงเทพมหานคร ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนจำนวน 100 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์ด้วยแบบสัมภาษณ์ ตรวจสอบร่างกายเบื้องต้น ร่วมกับคณะกรรมการชุมชนเข้าสำรวจและประเมินสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุทุกครอบครัว ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์การรับรู้ความปลอดภัยและสะดวกสบายในการอยู่อาศัยตามการรับรู้ของผู้สูงอายุ เท่ากับ 0.856 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน Independent Sample t-test One way ANOVA และ Multiple linear regression ตามลำดับ โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า ร้อยละ 80.0 ของกลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้เรื่องความปลอดภัยและสะดวกสบายในการอยู่อาศัยในระดับสูง ปัจจัยที่สามารถทำนายการรับรู้เรื่องความปลอดภัยและสะดวกสบายในการอยู่อาศัย ได้แก่ สถานภาพการสมรส (คู่) สิทธิการรักษา (ประกันสังคม) สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย สมาชิกที่อาศัยอยู่ในครอบครัว โดยมีอำนาจการทำนายร้อยละ 29.4

การศึกษาครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่า ควรสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีสิทธิในการเข้ารับการรักษา การปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยที่ต้องปรับปรุงโดยเร็ว ได้แก่ ห้องน้ำ ประตูด บันได ขณะเดียวกันสมาชิกในครอบครัวควรมีส่วนส่งเสริมสนับสนุนร่วมดูแลความปลอดภัยและสะดวกสบายในการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุที่อยู่ในชุมชน

คำสำคัญ: การรับรู้ความปลอดภัย/ ความสะดวกสบายในการอยู่อาศัย/ สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย/ผู้สูงอายุ

*นักศึกษาในหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

**ผู้รับผิดชอบหลัก ศาสตราจารย์ ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

***รองศาสตราจารย์ ภาควิชาระบาดวิทยา คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

****ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

Perception of Older Adults about the Safety and Convenience of Living at Home

Usasun Kortawat* Pimpan Silapasuwan** Dusit Sujjarut***

Noppanun Nankongnab****

ABSTRACT

Residential housing is a fundamental determinant of human well-being, although it has not yet been evaluated or explored for safety and convenience. This was a cross-sectional study to explore the factors related to perception of safety and convenience in the home of older adults living in the community. It applied the frameworks of Maslow's theory and Peterson's concepts. The sample was 100 participants living in the Bang Phlat district of Bangkok, selected by multistage sampling. Data was collected using an interview survey, physical examination and environmental assessment. Prior to use, the questionnaire was assessed by three experts. Elements of perceived safety and convenience in housing at home of older adults had a reliability of 0.856. Data were analyzed by descriptive statistics, Pearson's Product Moment Correlation, Independent Sample t-test, one-way ANOVA and multiple linear regression.

The results showed that 80% of the sample perceived safety and convenience in living at home at a high level. The predictive factors of perceived safety and convenience of living at home were marital status (married), medical privilege (social welfare), home environment, and members of the family, with a significance of $F = 6.454$, $p < 0.001$ or 29.4% ($R^2 = 0.294$).

This study suggests that elderly people should have access to treatments and improvements to their immediate housing environment which consider toilets, doors, and stairs. At the same time, family members should help elders attain better safety and convenience in their homes in the community.

Keyword: Perceived safety/ Convenience in housing/ Home Environment/ Aging.

*Master Student, Master of Nursing Science Program in Community Nurse Practitioner, Faculty of Public Health, Mahidol University

**Corresponding Author, Professor, Department of Public Health Nursing, Faculty of Public Health, Mahidol University

***Associate Professor, Department of Epidemiology, Faculty of Public Health, Mahidol University

****Assistant Professor, Department of Occupational Health and safety, Faculty of Public Health, Mahidol University